

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenoma nedelje in praznike. — Inserati: do 30 pett 4 2 D, do 100 vrst 32 D 50 p, večji inserati pett vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravišstvo: Knaflcova ulica št. 5, pritrilje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Ob četrti rapalski obletnici.

V okvir Italije zajetim Jugoslovenom so obljubljali rimski državniiki odnošaje, v katerih jim ne bo moglo biti nikdar žal, da niso prišli pod Jugoslavijo. Pri nas je vladalo takrat grenko ogorčenje in na dan so kipele svečane napovedi trajne pomoči nesrečnemu delu našega naroda, ki je padel pod tujo oblast. Pričakovalo se je, da se po italijanskih obljubah in jugoslovenskih napovedih stvari v Julijski krajini položaj, ki polagoma pomiri potrtost tamšnjega našega prebivalstva, katere mu se njegove srčne želje niso izpolnile. Ali prišlo je vse drugače.

Italijanski kavalirji niso držali svojih častnih obveznosti, pri nas pa je že pred Rapalom divjal partizanski boj ter se nato stopnjeval v neizmerno škodo v naši notranjosti in zunanosti. Za Jugoslovene v Julijski krajini je nastopila doba bridkega trpljenja. Italijanska vlada je pričela sipati na nje gorje in ravno tam, kjer je največ obetala, je največ vzela, to je v šoli. Kako lepo so naglašali italijanski odposlanci med našim ljudstvom, da bo imelo več šol v svojem jeziku kakor pod propadlo Avstrijo. Ali dandanašnji je domači jezik naših ljudi potisnjen v neke dodatne ure, katerih pa ni na pre mnogih učilnicah, tako da se po njih ošabno šopiri italijanščina. Narod brez šol je narod brez svoje bodočnosti; zapisan je potujenju. Povedali pa so šolski oblastniki tudi dovolj jasno, kak namen imajo s šolo med Jugosloveni. Poleg tega jih vlada stiska gospodarsko, navelila je na nje težka davčna bremena in jim zaprla kupčijski promet. Justica je barbarska.

Pri nas čujemo vzdih preko meje, toda ali moremo kaj pomagati? Namesto razvoja h konsolidaciji in utrjevanju države, se udeležuje v Jugoslaviji razkrojeno peščico in glavni razdornik Radić je te dni konstatiral: zgodilo se je, kar sem hotel; dosegel sem volitve. Z volitvami pa hoče on zadati Jugoslaviji smrtni udarec. Kaj potem? Ali naj uklene sužnja veriga na to še ostali del slovenskega ljudstva?

Proč s tako črno mislijo! Mi hočemo živeti v svobodi, v svoji državi, trdno zrakajni, kateri ima čas pridodati še vse, kar je naše! V svojo notranjost se moramo poglobiti in tu izvojevati zmago edinstvu in obstoju Jugoslavije. Volitve morajo postaviti neizpodbiten temelj naši dobri bodočnosti, v kateri bo toplega zavetja tudi za naše zunanje trpine.

Spominjamo se jih ob četrti obletnici rapalske pogodbe z zagotovilom, da ostane na programu naše znanje politike vroča skrb za nje. Kakor se Rim briga za italijansko peščico v Jugoslaviji, tako se mora zavzemati Beograd za jugoslovenske stotisoče v Italiji. Rim si je z lahkoto prisvojil pravico za urejevanje razmer Italijanov v naši državi, kako torej naj bi ostala naša vlada brez brige za jugoslovenski življenj v Julijski krajini! Vezi ostanejo in morajo ostati, nikdar se ne smejo zrahljati ali celo pretrgati, pa čeprav so naše notranje razmere trenutno naravnost obupne. Tudi Italija ima svoje notranje pekoče težave, ki kažejo obrise meščanske vojne, ali upamo, da jih dovolj prestopne, kakor smo prepričani, da se Radićev napori z volitvami ne uresničijo.

Po konsolidaciji v obeh državah bo šele mogoče posvetiti vso potrebno pozornost zunanjim zadevam in doseči tudi resnične uspehe v prilog naših bratov v goriški, tržaško-notranjski in istrski pokrajini. Lastne moči Jugoslaviji, potem bodo naša zunanja prizadevanja zorela in boljše se bo položaj naših nepozabnih bratov v Julijski krajini!

KATASTROFALNI POTRES NA PORTUGALSKEM.

— Lisbona, 10. novembra. (Izv.) Močan potres je porušil mestce Salvadere de Magos, ki je oddaljeno 20 km od portugalske prestolice. V Lisboni sami je nastala velika panika. Prebivalstvo je bežalo iz mesta na prosto.

Enotna fronta naciionalne koalicije.

Marko Trifković za sporazum naprednih in naciionalnih strank pri volitvah. — Ljuba Jovanović za skupen nastop s samostojnimi demokrati v Sloveniji in na Hrvaškem.

— Beograd, 11. novembra. (Izv.) Včeraj so se po zaključitvi skupščine poslanci začeli razhajati ter zapuščati Beograd. V skupščini vlada danes popoln mir in praznota.

V posamnih klubih je bilo zelo živahno. V Jugoslovenskem klubu je vodja dr. Korošec podajal generalna navodila za volilno borbo. O politični situaciji je malo govoril. Nekateri poslanci so poročali o razpoloženju kmetijskega ljudstva v Sloveniji. Peščica klerikalnih poslancev je optimistično razpoložena in nekako z gotovostjo računa, da ohrani pri bodočih volitvah vse svoje pozicije, samo je treba za kmeta izbrati primerno volilna gesla, ki naj bi imela dovolj privlačne sile. Večina pa je zelo pesimistična in se boji republikancev, kakor tudi enotnega nastopa naprednih sil.

Radikalni klub je včeraj popoldne imel zelo zanimivo sejo, na kateri se je razvila obširna politična debata o nadaljnjih taktiki radikalne stranke, o načelnih smernicah, ki naj družijo vse državotvorne elemente za skupen nastop v enotni naciionalni koaliciji.

Ministrski podpredsednik Marko Trifković je imel velik političen govor. Govoril je nad eno uro ter v prav markantnih črtah orisal sedanj položaj, ko si stojita nasproti dva sovražna si tabora. V stvarnih izvajanjih je Trifković analiziral vse probleme in trditve, ki jih je širši blok nanizal v svojem vsebinsko zelo revnem manifestu »Prijetjem narodnega sporazuma«. Na podlagi dejstev in političnih dogodkov je ovrgel vse trditve tega manifesta. Konstatiral je med drugim:

Nikakor ne odgovarja resnici, da je bila vlada Ljube Davidovića — vlada reda in zakonitosti. Če bi bila to vlada zakonitosti, bi morala uporabiti proti Stjepanu Radiću in ostalim ekstremnim elementom zakon. Tega ni storila!

Ta vlada niti ni bila vlada reda. — Baš v treh mesecih, ko je bila ta vlada na krmilu, so se dogodili dogodki, ki so zelo okrnili avtoriteto države, na primer slučaj srezkega načelnika Munčica in uboj v Metkoviću.

Še manj pa se more vlada Ljube Davidovića imenovati vlada narodnega

Pred razpustom HRSS.

Vlada uporabi proti voditeljem HRSS zakon za zaščito države. — Zveze dr. Mačka in Radića z boljševiki dokazane.

— Beograd, 11. novembra. (Izvirno) Na oficijelno obvestilo tiskovnega oddelka ministrstva notranjih zadev o razlogih, zakaj ni bila sprejeta HRSS v vlado, odnosno zakaj ni bil I. skupščinski podpredsednik dr. Vladimir Maček sprejet na dvoru, je vodja bloka Ljuba Davidović včeraj popoldne odgovoril v kratkem pismu, v katerem skuša zatemniti moralno in materialno močan vtis, ki ga je izzvalo to poročilo v odstavku glede poseta dr. Mačka pri boljševiškem poslaništvu na Dunaju. — Ljuba Davidović tega dejstva ne more tajiti. Na Davidovićevo pismo je snoči odgovoril tiskovni urad s kratkim uradnim pojasnilom, ki se glasi:

V svojem odgovoru na zadnji oficijelni komuniké g. Ljuba Davidović potrjuje, da mu je sam g. dr. Maček priznal, da je poseil boljševiško poslaništvo na Dunaju, toda sedaj g. Davidović vprašuje, kako je mogel biti ta poset za razlog, da se Radićevci ne sprejmejo v vlado, ko se je o tem že prej razpravljalo in je bil Radić sam v Moskvi. Baš te zveze Radića in njegove stranke s III. internacionalo, ki so se manifestirale pri mnogih prilikah in na razne načine, so postale takoj po povratku Stjepana Radića v državo glavna ovira za sprejem Radića v vlado. Ne pripisujot tem zvezam nobenega pomena, je vlada Ljube Davidovića uprav zahtevala, da Radićevci vstopijo v vlado, toda krona je stavila pogoji, da se predhodno definitivno razbistri vprašanje o teh zvezah.

Dunajski poset dr. Mačka sam je okrepil prepričanje, da te nedopuščene

sporazuma. To vprašanje se sploh ni resno reševalo in srbijanske strani ni bilo niti formalnega niti stvarnega pooblastila za ta sporazum.

Ministrski podpredsednik Marko Trifković je nato očrtaval zveze HRSS z boljševiško internacionalo. Končno je opozarjal poslance na veliko važnost sedanjega političnega trenutka in na volitve. Nastopil je zgodovinski trenutek. Vsi državno čuteči elementi in stranke naj se združijo, med člani radikalne stranke naj zavladajo popolna sloga in disciplina, povsod naj se odstranijo osebe in lokalne stvari ter naj se stranka nikjer ne cepi. Povsod, koder je treba, naj radikali solidarno in enotno nastopajo s samostojnimi demokrati. Radikali naj po vseh pokrajinah apelirajo na one dobre elemente, ki sicer niso vpisani v radikalno stranko, vendar čutijo enako odločilen moment, ko gre za obstoj edinstvene države.

Skupščinski predsednik Ljuba Jovanović se je v daljšem govoru poslovlil od radikalnih poslancev. Tudi njegov govor je bil vseznanimiv. Naglašal je zgodovinski trenutek teh volitev in veliki pomen novoizvoljene narodne skupščine. Obenem je treba povsod za idejo državnega in narodnega edinstva začeti z akcijo, da se vsi napredni elementi sporazumejo za skupen nastop, zlasti je to potrebno na Hrvaškem in v Sloveniji. Radikalna stranka ni izrazito plemenska, srbijanska, radikalna stranka je stranka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Na Hrvaškem in v Sloveniji je potrebno, da se radikali sporazumejo z vsemi naprednimi in narodnimi elementi. Potreben je osobito sporazum s samostojnimi demokrati, s katerimi družijo radikalno stranko vsa temeljna in načelna stremjenja.

Posl. dr. Miloš Ivković je naglašal potrebo sporazuma med radikalno stranko in samostojnimi demokrati v Vojvodini in v Slavoniji.

Za volitve sestavljeni akcijski odbor ima nalogo prihodnje dni stopiti v dogovore s samostojnimi demokrati in ostalimi naprednimi skupinami za skupen nastop in ustanovitev enotne fronte naciionalne koalicije.

zveze še vedno trajajo, in to so pokazali tudi Radićevi zadnji govori, ki jih je imel po povratku dr. Mačka z Dunaja. Naravno je bil upravičen razlog, da se nikakor ne more odnehati od pogaja, ki je bil stavljen začetkom krize HRSS za vstop v vlado. Dejstvo, da so bila za Radićevo stranko rezervirana štiri ministrska mesta, tudi samo potrjuje, koliko je bilo resnega namena in dobre volje v tem oziru, da bi se Radić in njegova stranka držali zakonitosti, lojalnega postovanja in spoštovanja napram državi in njeni ustavi.

Po vsem tem je tudi očividno, da v tem slučaju ni bilo na dnevnem redu vprašanje sporazuma med Hrvat in Srbi.

Dalje komuniké omenja ob zaključku, kakšna agitacija se je razvila po državi, agitacija, katero so vodili dr. Maček, Radić in drugi elementi.

— Beograd, 11. novembra. (Izvr.) Zadeva vstopa Radićevcev v vlado je zelo zainteresirala politično javnost. — Sedaj šele uvidevajo širši krogi, kako je bila nujna potreba, da je prišel na krmilo naciionalni blok odnosno naciionalna koalicija. V javnosti se je pojavila še druga resna in odločna zahteva. — Tisk naciionalne koalicije in tisk, ki ne omainja zagovarja idejo državnega in narodnega edinstva, danes odločno zahtevata, da se proti HRSS in Stjepanu Radiću ravno tako postopa, kakor je svoječasno nastopila vlada proti komunistom, ko je na podlagi zakona za zaščito države razveljavila komunistične mandate in prepovedala obstoj komunističnih organizacij. Za vse voditelje

HRSS, glede katerih so točno dokazane zveze z boljševiki, je utemeljen zakon in je edino pravo in uspešno sredstvo, da se voditelji HRSS zapro. Na temelju priznanja L. Davidovića, da je dr. Maček poseil Dunaj in bil v zvezi z boljševiškim poslaništvom, zahtevajo, da se proti HRSS analogno uporabi zakon, kakor proti komunistom.

Ni izključeno, da dovede ta polemika med vlado in Ljubo Davidovićem na podlagi oficijelnih izjav do ostrih odredb proti HRSS, kateri je dokazano protizakonito in protidržno postopanje. Sam dr. Maček bo verjetno te dni poleg Radića aretirani. O Radiću nimajo danes še nikakih pozitivnih obvestil iz Zagreba.

Ohtožba proti Radiću.

— Beograd, 11. novembra. (Izv. Ob 12.) Notranje ministrstvo sporazumno z zunanjim pripravila ohtožbo proti Stjepanu Radiću zaradi veleizdaje in delovanja proti državnim interesom. Ko bo zbran ves material, odredi notranje ministrstvo njega aretacijo in uvedbo kazenskega postopanja proti njemu. Kakor je izvedel Vaš dopisnik na merodajnem mestu, je notranji minister odločen zahtevati izročitev Radića od države, kamor bi pobegnil. Na današnji seji ministrskega sveta, ki je pričela ob 11.15 in ki še traja, pride tudi vprašanje Radićevo na dnevni red.

VAŽNE SPREMEMBE V POLITIČNI UPRAVI SLOVENIJE.

— Beograd, 11. novembra (Izv. Ob 12.) Ministrstvo notranjih del pripravila po informacijah Vašega dopisnika velik razpored o premeščanju in vpokojitvi političnoadministrativnih uradnikov v Sloveniji. Gre za to, da se najprej zbere vsi potrebni podatki in drugi podatki, na kar bo v dveh ali treh dneh podpisani generalni ukaz o imenovanju, premestitvi in vpokojitvi političnih in administrativnih uradnikov v Sloveniji.

VOLITVE IN SESTANEK DRŽAVNEGA ZBORA.

— Beograd, 11. novembra (Izv. Ob 12.) Volilna borba je stopila v I. fazo. Povsod živahno pripravljajo političnih strank in skupin. Stranke vrše sedaj največ tehničnih priprave, revidirajo volilne imenike in objavljajo hkratu kratke manifeste, ki pojasnjujejo volilcem vzroke razpusta skupščine.

Po členu 7. volilnega zakona se ima najpozneje v roku osmih dni po razpustu skupščine sestati državni odbor, ki prevzema tehnočno vodstvo volitev in nadzira uradno poslovanje volilnih komisij. To odbor prevzame prihodnji teden svoje funkcije. Za predsednika tega odbora je vedno določen skupščinski predsednik dotične dobe, za podpredsednike so določeni skupščinski podpredsedniki. Kot člani so v ta odbor pozvani predsednik državnega sveta, predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu, predsednik apelacijskega sodišča oddelka B v Novem Sadu, predsednik in podpredsednik stola sedmorice v Zagrebu, predsednik ap. sodišča v Sarajevu in predsednik velikega sodišča v Podgorici. Državni odbor imenuje posamezne volilne komisije za volilna okrožja.

MINISTRSKI PREDSEDNIK N. PAŠIĆ POTUJE V NICO.

— Beograd, 11. novembra. (Izv.) Nekateri jutranji listi poročajo, da odpotuje ministrski predsednik Nikola Pašić za nekaj časa v Nico v svrhu zdravljenja. Zdravstveno stanje Nikole Pašića ni slabo. Po nasvetu zdravnikov pa potrebuje ministrski predsednik daljši odmor. Nikola Pašić se vrne s francoske Rivijere nekaj tednov pred volitvami ter bo imel v Srbiji in drugod več političnih shodov, tako enega v Jagodini. V moravskem okraju kandidira Nikola Pašić proti bivšemu notranjemu ministru Nastasu Petroviću.

JUGOSLOVENSKO-ITALIJANSKA POGAJANJA V BENETKAH.

— Beograd, 11. novembra. (Izvirno.) Predsednik jugoslovenske delegacije dr. Otokar Rybaf je včeraj prispel iz Benetk v Beograd na brzopjavni poziv zunanega ministra dr. Ninčevića. Dr. Rybaf ostane dva dni v Beogradu, na kar se zopet povrne v Benetke, kjer se nadaljuje pogajanja z italijansko delegacijo. Skupno z njim je prispel tudi načelnik prometnega ministrstva A. ramović. Dr. Rybaf je včeraj poro-

čal zunanjemu ministru o dosedanjih rezultatih pogajanj. V glavnem so se ves čas razpravljala obe državi zadevajoča prometna vprašanja.

MEZDNO GIBANJE ŽELEZNIČARJEV V NEMČIJI.

— Berlin, 10. novembra. (Izvirno) Državna železniška družba namerava upustiti 24.000 železničarjev in obenem ustaviti obrat v nekaterih železniških delavnicah. Železniška uprava sedaj vodi pogajanja z zastopniki železničarjev glede povišanja mezd. Zastopniki železničarskih organizacij iz vseh krajev države so se sestali na sestanku v Berlinu. Dosedanja pogajanja z železniško upravo so ostala brez uspeha.

Borzna poročila.

Dinar v Curihu 7. 50.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG:

Tramij prvovrstno blago 13/16 cm, 600/5, 600/6, 600/7, 400/8, 16/19 cm, 200/7, 100/8, 300/9 m, 19/21 cm, 100/6, 100/7, 250/8, 150/9 met. frko vagon nakl. post. bl.385; remeljni 40/80 mm Carintia monte nakladna postaja frko vagon bl. 700; deske 4 m paralelne 20 in 25 mm III. vrsta in pod mero frko nakladna post. bl. 500; deske od 1 do 4 m, 13. 20, 25 mm za zabojce od 8 cm naprej frko vagon nakl. post. bl. 450; brusni les po uancali Ljubljanske borze frko nakl. post. 2 vagona den. 220, bl. 225, zaklj. 220.

ZITNI TRG:

Pšenica, domača, feo. Ljubljana, denar 385; pšenica, bačka, par. Ljubljana, blago 430; koruza, bačka, par. Ljubljana, stara, blago 335; oves, bački, par. Ljubljana, blago 340; fižol, ribničan, orig. feo. Ljubljana, denar 450; fižol, ribničan, čiščen, b/n, feo. Postojna, trans. blago 550; fižol, prepečel, orig., feo. Ljubljana, denar 460; fižol, prepečel, čiščen, b/n, feo. Postojna, trans., blago 580; fižol, mandolon, orig., feo. Ljubljana, denar 485; fižol, mandolon, čiščen, b/n, feo. Postojna, trans., blago 500; laneno seme, feo. Ljubljana, denar 675; pšenična moka, 00, feo. Ljubljana, blago 625; pšenični otrobi, srednji, b/n, feo. Ljubljana, blago 210; krompir, feo. skladišče Ljubljana, denar 120.

Effekt:

2½% drž. renta za vojno škodo den. 112, bl. 114, zaključki 114, 7% invest. pos. iz l. 1921 den. 64, bl. 65, zaklj. 64, Celjska posojilnica d. d. den. 210, Ljubljanska kreditna banka den. 220, Merkantilna banka den. 126, Prva hrvaška štedionica den. 915, Slavenska banka den. 90, bl. 95, Nihag bl. 80, Strojne tov. in livarne den. 130, bl. 151, Zdržene papirnice bl. 120, Split cement Portland den. 1400, bl. 1460, 4½% kom. zad. dež. bke. bl. 89, 4½% zast. l. kr. dež. bke. bl. 17½.

Zagrebska borza.

Dne 11. novembra. — Sprejeto ob 13.00. Devize: Curih 13.42—13.52, Pariz 369—374, Praga 206.80—209.80, Newyork 69—70, London 321.878—324.875, Trst 300—303, Dunaj 0.00745—0.00945. — Valute: dolar 68.175—69.175, lira 298.50—301.50. Effekt: 7% invest. posoj. 1921 65½—66.5, 2½% drž. rente za ratnu štetu 110—112, Ljubljanska kreditna 215—225, Centralna banka 29.50—31, Hrv. eskomptna banka 109—110, Kreditna banka, Zgb. 106—108, Hipotekarna banka 56.50—57, Jugobanka 100—101, Praštediona 915—920, Slavenska banka 90—92, Eksplatacija 90—92, Drava d. d. Osijek 230—245, Sečerana, Osijek 835—870, Isis d. d. 65—67.5, Nihag 70—72, Gutman 690—710, Slaveks 185—215, Slavonija 72.5—74, Trboveljska 450, Union, paromlin 600, Vevče 120.

INOZEMSKJE BORZE.

— Curih, 11. novembra. Današnja borza: Beograd 7.50, Pariz 27.40, London 24, Newyork 5.19, Milan 22.42, Berlin 1.245, Praga 15.45, Dunaj 0.00721. — Trst, 11. novembra. Borza: Beograd 33.40—33.50, London 106.90—107.10, Pariz 121.75—122.25, Curih 445—447, Newyork 23.05—23.15, Praga 68.75—69.25. — Dunaj, 11. novembra. Beograd 1025—1029, Berlin 16.830—16.930, Budimpešta 94.35—95.10, Milan 3036—3048, Newyork 70.935—71.85, Praga 2114—2124, Sofija 514—518, Curih 13.675—13.725, dinarji 1021—1027.

Današnje prireditve v Ljubljani:

Kino Ideal: »Ljubavno pismo zločin-čeve ljubice«.
Kino Tivoli: »Zlata lobanja« I. del.
Kino Matica: »Satanova zahvala«.

Bili ste v Rimu in niste videli papeža! Vam s pravico lahko reče vsakdo, če pridete iz Ljubljane, ne da bi obiskali

Elitni Kino Matica.

6732

Gospodarstvo.

Poljedelske zbornice.

Pomena trgov.-obrtinskih zbornic industrijalcev in obrtnikov, sploh ni mogoče oceniti. Kdor pozna razvoj in delo teh institucij, kdor se zaveda, kako važno in neprecenljivo vlogo igrajo v našem gospodarskem življenju, bo pač priznal, da se imamo zlasti v današnjih razmerah, ko narodno gospodarstvo vsled svetovne vojne ne more iz stagnacije in krize, zahvaliti v prvi vrsti trgovsko-obrtniškim zbornicam in njihovim funkcionarjem, da žile gospodarskega organizma še niso usahnile. Te institucije so vez med tremi gospodarsko najvažnejšimi stanovi, one so kanal, po katerem prihajajo želje in zahteve teh stanov do najvišjih državnih činiteljev, ki jih potom zakonodaje uveljavijo. Pri sedanjem modernem sistemu gospodarstva si razvoja trgovine, industrije in obrtništva brez trgovsko-obrtinskih zbornic sploh ne moremo misliti.

Kljub temu, da so o neobhodnosti trgovsko-obrtinskih zbornic prepričani ne le gospodarski krogi, temveč tudi državne oblasti in celokupna javnost, pa pogrešamo slične ustanove za oni del prebivalstva, ki se peča s poljedelstvom. Naši poljedelci nimajo stanovskega zastopstva v obliki poljedelske zbornice. In v tem tihi glavni vzrok, da se čutilo poljedelci čisto v gospodarskem življenju osamljene in zapostavljene. Ni pretirano, če trdimo, da bi tudi demagogija in protidržavno rovanje med kmetijskim ljudstvom ne našlo toliko odmeva, če bi država posvetila večjo pozornost kmetiskemu stanu in priskočila poljedelcem na pomoč z ustanovitvijo drugim gospodarskim

činiteljem odgovarjajočih poljedelskih zbornic. Poljedelski stan, ki je poleg industrijskega in trgovskega glavni faktor našega narodnega gospodarstva, bi moral imeti svoje stanovsko zastopstvo, ki bi ščitilo njegove interese in pospeševalo razvoj poljedelstva. Vprašanje poljedelskih zbornic je postalo aktualno zlasti po vojni, ko so agrarne reforme, poljedelske banke in drugi faktorji postavili ta stan v isto vrsto s trgovino, industrijo in obrtništvo. Mnoge države so že uvideli nujnost teh institucij. Čas bi bil, da sprožimo tudi mi to misel, ki ne ostane brez dobrih posledic, če se uresniči. S tem, da država omogoči kmetiskemu stanu v obliki poljedelskih zbornic nekaj stanovskega-gospodarskega parlamenta, kjer bi zasedali najboljši in strokovno najbolj kvalificirani predstavitelji našega poljedelstva, bi se ublažila stanovska protislovja, hujškanje kmetijskih mas proti državi bi ne imelo zaželenega učinka in število nezadovoljnih elementov bi se znižalo, ker bi imelo tudi kmetijsko ljudstvo zaupanje v državo in njen pravni red. Na delo torej, da dvignemo tudi naše poljedelstvo, ki je v primeri z drugimi državami dokaj zaostalo.

—g Novosadska blagovna borza 10. novembra. Na produktih borzi notirajo: Pšenica baška, 12 vag. 365-370; oves baški 11 vag. pariteta Klenak 265, koruza sremska 18 vag. 165-167.50, za december 190; moka baza «oss» 555; «os» 550, «s» 390, otrobi 10 vag. 195, fini 170. Tendencia nekoliko prijaznejša.

—g Vagoni na račun reparacij. Prometno ministrstvo je obveščeno, da je prišel preko Jesenic nov kontingent vagonov iz Nemčije na račun reparacij. Ta pošiljka obsega 99 osebnih vagonov in sicer 38 I., 19 II. in 42 III. razreda. Za ožkotirne železnice v Srbiji je prispelo 20 vagonov. Tovornih vagonov smo dobili 50 tipa G. N. in M. G. in 20 za ozki tir tipa J. K. Na račun reparacij je dobila Jugoslavija doslej 10.345 vagonov in 450 lokomotiv. Od teh je bilo za normalne proge osebnih 240, tovornih pokritih 4000, nepokritih 5000, vagonov za prešiče 190, za sveže meso 80 in 200 cisteren. Ostali so za ožkotirne železnice.

—g Udeležba inozemstva na našem uvozu. V prvi polovici t. l. smo uvozili iz Češkoslovaške blaga za 845.752.584 Din (22.14 odstotkov); iz Avstrije za 802.961.121 Din (21.03 %); iz Italije za 720.360.564 Din (18.86 %); iz Anglije za 374.387.715 Din (9.80 %); iz Nemčije za 312.799.912 Din (8.19 %); iz Zedinjenih držav za 164.535.271 dinarjev (4.31 %); iz Francije za 147.154.701 dinar (3.85 %); iz sosednih dežel Grške, Madžarske, Rumunije, Bolgarske in Albanije smo uvozili za vrednost: 114.704.846; 77.285.400; 51.620.696; 5.842.377 in 3.264.258 dinarjev. Nadalje: iz Indije za vrednost 51.820.164; iz Švice za 30.902.463; iz Holandske za 24.938.371; iz Belgije za 20.585.530; iz Poljske za 13.844.469; iz Egipta za 10.245.800; iz Brazilije za 14.220.052 Din. — Udeležene so še različne druge države, kar kaže, kako obsežen je naš uvoz in kako se razvijajo kupčije z našo državo širom sveta.

—g Sodelovanje francoskega z našim kapitalom. »Jugoslovenski Ljovč« piše: Te dni je bival v Zagrebu ugledni zastopnik francoskega kapitala, monsieur Claude de Seze, eden glavnih ravateljev znanega svetovnega zavoda »Banque de Pays de l'Europe Centrale«. Banka ima kot znano tesne stike z dunajsko »Länderbank«, ta pa je v ozki poslovni zvezi s »Slavensko banko d. d.« v Zagrebu. Gosp. Seze potuje po naših krajih zato, da se približe in osebno seznanji z našimi gospodarskimi razmerami, pred vsem pa, da si ogleda delovanje »Slavenske banke« in drugih podjetij, ki so ž njo v zvezi. Kakor smo informirani iz okolice gosp. Sezeja, se je znani finančnik zelo ugodno izrazil o našem gospodarskem položaju in se živahno zanimal za naše razmere, ki se mu zde ugodne za bodoče delovanje. Naše razmere so ga tako zainteresirale, da je podaljšal določeno bivanje v Jugoslaviji in namerava sedaj obiskati tudi naša provincialna mesta. Z zadovoljstvom bele-

žimo to dejstvo, pričakuje ugodnih uspehov za bodoči razvoj našega gospodarstva.

—g Češkoslovaški sladkor. Iz Osjeka poročajo, da so si nekateri trgovci vsled karteliranja domačih sladkornih tvornic nabavili sladkor v kockah iz Češkoslovaške in ga prodajajo po isti ceni kakor domači sladkor.

—g Razstava v Milanu leta 1928. Pravilja se velika narodna razstava ogromnega obseja v Milanu za leto 1928. Običajni vzorčni semeni ostane takrat odprti dalje časa nego navadno v drugi polovici aprila in bo tak, kakor vsako leto, poleg tega pa bo narodna razstava. Italija hoče pokazati svoje povojno gospodarstvo.

—g Italijanske koncesije v sovjetski Rusiji. Boljševiška vlada je dala te dni nekemu italijanskemu konsorciju izključno monopolno pravico eksploatacije premogovnikov v donski oblasti južne Rusije. To je ogromno koristi za Italijo. Koncesija bo trajala 33 let. Komisija je podpisala pogodbo po sporazumu doseženem med Mussolinijem in sovjetskimi predstavnikom Jurenjevskim.

—g Dobave. Ekonomsko odeljenje direktorata državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. novembra t. l. ponudbe glede dobave bakrene pločevine in pločevine iz medli. (Podatki na vpogled pri omenjenem odeljenju). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 15. novembra t. l. pri ravnanstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave 40 kolesnih obrobov. — Dne 24. novembra t. l. pri ravnanstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave pisarniškega materiala. — Dne 26. novembra t. l. pri ravnanstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave elektrotehničnega in instalcijskega materiala. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

—g Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. decembra t. l. pri ravnanstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave 1000 komadov lopat za sneg in 1000 komadov lopat za gramoz. — Dne 3. decembra t. l. pri ravnanstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave vijanih kopolčalic in vijanih kavljev; pri ravnanstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave razne pločevine; pri ravnanstvu drž.

železnice v Subotici glede dobave 125 svetilk za lokomotive. — Dne 4. decembra t. l. pri ravnanstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave železnih cevi in delov plinskih cevi; pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici glede dobave trakov in barve za telegraf. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

—g Kupovna in prodajna zadruga v Hrastniku je vpisana v zadrugi register.

Turistika in sport.

STANJE PRVENSTVA V SLOVENIJI.

I. razred:									
Ilirija	6	6	0	0	32:3	12			
Rapid	6	4	0	2	13:13	8			
Jadran	6	3	1	2	10:13	7			
Primorje	6	2	2	2	11:19	6			
Hermes	6	2	1	3	10:13	5			
Maribor	6	1	1	4	9:14	3			
Celje	6	0	1	5	8:19	1			

Številke značijo: število iger, dobljene, neodločene, izgubljene tekme, razmerje golov in število točk.

II. razred:									
Slovan	5	tekem,	goali	28:3,	točk	7			
Lask	5			15:5,		7			
Korotan	5			6:15,		2			
Svoboda	5			6:18,		2			
Svoboda	5			0:24,		0			

V prvi razred se je torej dvignil Slovan, dočim pade Celje v drugi razred.

— Hazena tekma med dvema izbranimi timoma za sestavo reprezentance za nedeljsko tekmo proti Zagrebu, je končala v korist »belih«, ki so zmagale nad »rdečimi« s 4:1. Ker obe izbrani družini nista nastopili v kompletni postavi in je manjkalo več dobrih igralcev, se igra ni razvila do popolne višine in nimamo baš najboljših izsledkov, da čisto odločeno proti Zagrebu, ki postavi močan, iz treh družin sestavljen team. V poštev prihajajo momentano sledeče igralce: Bernik (II.), Zupančič (Atena), Oman (II.), egan (II.) in Petrič (A.). Vprašanje vratarice še ni rešeno.

Ed. Rice Burroughs:

„Tarzanov sin“.

»Oh, mamica,« je vzdihnil, »ali že veš, da bodo v gledališču razkazovali neko čudovito dobro naučeno opico? Willie Grimsby jo je včeraj zvečer že videl. Pripovedoval nam je, da zna ta opica vse mogoče stvari, edino dar govora ji še nedostaja. Jaha na konju, je z nožem in vilicami, šteje do deset: kratko: vse mogoče stvari kaže, kar si pač moreš izmisliti. Kaj ne, da jo bom lahko šel pogledat? No, lepo te prosim — mamica — prav lepo te prosim.«

Mati je sina nalahno in ljubeznivo pogladila po licu ter odkimala:

»Ne, Jack, ti veš, da jaz ne ljubim takih predstav in tudi nočem, da bi jih ti obiskoval.«

»Ne razumem, zakaj ne, mamica,« je odgovoril deček. »Vsi dečki hodijo tja in tudi v zoološki vrt, jaz pa ne smem nikamor. Saj bo vendar vsakdo o meni mislil, da sem nekakšno dekletce ali celo, da sem pomehkužen in sramežljiv gospodiček. O, oče,« je zaklical vzradočen proti vratim, skozi katera je pravkar vstopil visoki mož s sivimi očmi. »Kaj ne, oče, da smem iti pogledat?«

»Kaj hočeš videti, sinček?« ga vpraša oče.

»Rad bi šel v gledališče pogledat naučeno opico,« je prosil odgovorila mati in z očmi izražala tiho prošnjo, naj tega ne dovoli.

»Ajaksa?« je vprašal oče. Sin je prepričevalno prikimal z glavo.

»Hm — no, ne vem, kaj bi bilo na tem tako hudega,« je pripomnil oče. »Tudi jaz sam bi ga rad videl. Je menda nekaj posebnega in za opico ogromne velikosti. Gremo ga vsi pogledat, ali ne?«

In obrnil se je k svoji ženi. Toda Jane je prav odločno odkimala z glavo in resno s poudarkom vprašala gospoda Mooreja, ako že ni čas, da prične z običajnim dopoldanskim poukom. Ko sta deček in učitelj odšla iz sobe, je pričela govoriti možu:

»John, ukreniti moramo nekaj prav posebno odločnega, da otroka odvrnemo od usodnega nagnenja do divjega življenja, katero je po vsej verjetnosti podedoval od vas. Vi veste sami najbolje, kako se v vas od časa do časa z živo silo oglašajo hrepenenje po džungli, po pragozdih, po bojih z divjimi zvermi in hrepenenje po samotni. Veste, da sem z Vami dostikrat imela hude boje, da sem Vas odvrnila od blaznih namenov uteči ponovno v džunglo in živeti tam divje, groze in strahu polno življenje, kakršno ste živeli dolga leta prej, predno ste se z menoj seznanili. Ali hočete najinega otroka izročiti strašnim opasnostim pragozdov? — Ali ga hočete izročiti v pogubo divjim roparskim zverem, da mu pripravijo grozno smrt? Ali hočete biti vzrok moje in sinove smrti?«

»Dvomim, da bi bila tu kakšna opasnost,« je odgovoril mož. »Istotako dvomim, da bi sin od

očeta podedoval neko posebno nagnenje do gotovega načina življenja. In čisto si mislim, da greste v svoji bojnosti nekoliko predalet in da so varnostne odredbe za sina vendarle prestroge. Njegova ljubezen do živali, njegova želja, videti to naučeno opico, je v polnem skladu z njegovim sedanjim starostjo in je vse to pri zdravem otroku čisto razumljivo. Vendar ta želja ne pomeni, da se hoče z opico oženiti. In če bi se tudi hotel, Vi vendar ne boste kričali: »Sramota!« Ali ni res tako, ljuba moja?«

In John Clayton lord Greystoke je objel svojo ženo okrog pasu, se ji dobrovoljno nasmehnil, jo poljubil na ustnice, potem je pa resno nadaljeval:

»Vi Jacku niste nikdar pripovedovali o mojem prejšnjem življenju in tudi meni ste to zabranjevali. In to je bila, mislim, velika napaka. Ako bi mu jaz smel pripovedovati o življenju Tarzana iz rodu opic, o njegovih bojih in njegovem trpljenju, o nevarnosti džungle, o krvavih, bolečih ranah iz bojev, gotovo bi mu ugasil njegovo navdušenje za divje in romantično življenje v pragozdovih, ki se mu danes v njegovih bujni domišljiji zdi kot pravo veselje. Od tega pripovedovanja bi imel i praktične koristi, kajti marsikatero mojih izkušenj bi mogel uporabiti v svojem življenju v svojo dobro. Tako pa je ostal nepoučen, in če bi ga kdaj neotlažljivo hrepenenje z divjo strastjo prikladlo v divje pušče in v pustnjo, bo tam begal neizkušen in brezmočen, prepuščen le svojemu lastnemu na-

gonu, ki pa je, kakor znano, dostikrat zelo nezanesljiv vodnik in pogosto pripelje na nevarna stranpoti.«

Lady Greystoke je samo odkimala z glavo, kakor je to storila vedno, kadar se je Tarzan spominjal svoje preteklosti.

»Ne, John,« je poudarila. »Ponavljam, da nikdar ne dovolim, da bi Jackovo dušo zastrupljali s spomini na življenje v džunglah, pred katerimi ga hočemo vsi varovati.«

Bilo je zvečer. In zopet so pričeli govoriti o tej stvari. In sicer je Jack sam začel:

»Zakaj mi vendar ne dovolite, da bi šel v gledališče pogledat Ajaksa?«

»Tvoja mati tega ne želi,« je pojasnil oče.

»In ti tega tudi ne želiš?«

»To nimam s tem nič skupnega,« je ostro pripomnil lord Greystoke. »Zadošča, ako ima mati proti temu svoje pomisleke.«

»Jaz pa grem kljub temu in si ogledam predstavo,« se je po nekoliko minutnem molku odločil sin. »Jaz vendar nisem prav nič slabši kakor Willie Grimsby ali kdo drugi deček, ki so Ajaksa že videli. Njim to ni škodovalo in tudi meni ne bo. Mogoče bi ta svoj namen zamočitali in iti v gledališče brez Vaše vednosti. Toda to bi ne bilo pošteno. In zato ti povem naravnost in odločno, da grem danes gledat Ajaksa.«

Zobozdravnik.

Vsled nujnega odhoda je potrebna zobozdravniška moč, da prevzame prvovrstno prakso v središču Beograda, in sicer z gotovim kapitalom, da pristopi kot družabnik ali zastopnik. Nastopiti je treba s 1. decembrom t. l. Cenjene ponudbe je treba poslati do 20. novembra. Pogoji nad vse ugodni. Javiti se na **PUBLICITAS D. D. oglasni zavod, Beograd, Pozorišna ul. 2, pod številko 999.**

6829

Drva
trboveljski
premog

H. Petrič
Ljubljana
Gospodarska cesta 16
Telefon 343

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanjše
pa Din 5.—

Službe

Vajenec
se sprejme v trgovino s
špecerijem blagom. —
Več se poizve pri Splošni
gospodarski zadrugi, Go-
spodarska cesta št. 2,
Ljubljana. 6843

Učenec

s primerno šolsko izob-
razbo se sprejme takoj
v trgovino z mešanin
blagom. — M. Kovačič,
Ljubljana VII, Sv. Jer-
neja cesta 57. 6835

Inserati v
»Malih oglasih«
imajo neoporečno velik
uspeh v »Slov. Narod«. 128-T

Prodaj

Napredaj:
zaprt ročni voz, železna
peč in opalograf. — F.
Šibenik, Ljubljana, Go-
spodarska ulica 16. 6847

Damski kožuh
(sealskin) od velike mo-
čnega, dobro ohranjen
(se da lahko popolnoma
modernizirati) se pocieni
proda. — Vpraša se pri
Flux, Ljubljana, Gospo-
darska ulica 4. 6836

Razno

L. Magdič, krojač,
Ljubljana, Gledališka uli-
ca 7 — se priporoča za
idčo sezono. 97/T

Kavarna

u središču grada Maribora
na novo renovirana sa
eleg. separeom a la Ame-
rikan Bar, velikor. baš-
čon, stan od 4 sohe i
nusprostorijska — odma
za prodati. Sve odmah za
preuzeti uz ceno 225.000
dinara. — Cenj ponude
na kavarno »Bristol«, Ma-
ribor. 6823

Perje,

kokoške, račje in gosje,
puh, oddaja vsako mno-
žino po zmerni ceni —
tvrdka E. Vajda, Čako-
vec 52/T

veliko njivo

za setev ovsu dam v na-
jem na polovico onemu,
ki da takoj primerno ko-
ličino gnoj za to svrho.
Obdelam vse sam. — A.
Černe, Zg. Šiška, Ljub-
ljana VII. 6846

Trgovina,

dobro idoča, se radi dru-
žinskih razmer za daljšo
dobo pod jako ugodnimi
pogoji odda takoj v na-
jem. Mesečni promet do
sedaj okroglo 200.000 K.
Odda se z vsem trgov-
skim inventarjem. — Po-
trebni kapital 25.000 Din.
— Ponudbe pod šifro
»Dobro idoča« trgovina
25.000 Din/6844 na upra-
vo »Slov. Narod«, ozi-
roma se pove tudi naslov.

Mehanično

umetno vezenje
perila, zastorov, toalet,
obšivanje vložkov, moti-
vov in čipk, predtiskanje
najmodernejših vzorcev
za ročna dela. — Matek
& Schein, Ljubljana (po-
leg hotela Strukelj). 117/T

»Gon«,

nov preizkušen in edino
siguren lek proti kapav-
nici (tripier) ter zastare-
lemu (kroničnemu) tri-
perju ter vnetju mehurs-
ja. Za popolno ozdrav-
ljenje treba šest lončkov.
Vsak lonček z navodilom
stane 45 Din. — Proizva-
ja in po pošti razpošilja
tudi na zdravniški pred-
pis lekarna Penič, Zapr-
šič, Hrvatska. 99/T

Neoremičnine

Kupim manjšo
stanovanjsko hišo
z vrtom v Ljubljani ali
bližnji okolici. — Ponu-
be pod »Manjša stavba
6814« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Umetniške razglednice

100 komadov à Din 35.— naprej priporoča

Narodna knjigarna, Ljubljana, Prešernova ul. 7.

Pisemski

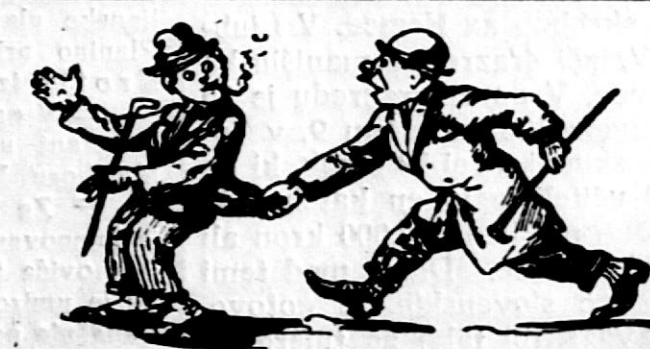
papir

priporoča
Narodna knjigarna.

Električni knjižni obroč.

Vsak lonec električen
okupa v šest minutah!
Soprodaje: Elektro-Kompany,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

A. : Stojte, prijatelji! Povejte mi nemudoma kje je tista trgovina, ki po vsej Ljubljani slovi radi soladne postrežbe in zmernih cen?
B. : Saj to pri nas vse vsako dete. To je tvrdka A. Šinkovec
nasl. K. Sosa, Ljubljana, Mostni trg 19 129T